

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudce JUDr. Ivo Pospíšila a soudkyně Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **E. K.**, zastoupen Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 4. 2019, č. j. OAM-192/LE-VL17-ZA15-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 5. 2019, č. j. 61 Az 23/2019 - 23,

t a k t o :

- I. Výrok II. usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 5. 2019, č. j. 61 Az 23/2019 - 23, **se ruší** a věc **se** v tomto rozsahu **vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátovi se sídlem Purkyňova 6, Ostrava, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši **6.800 Kč**, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobou ze dne 18. 4. 2019 se žalobce u Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 4. 2019, č. j. OAM-192/LE-VL17-ZA15-2019, kterým žalovaný rozhodl o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu tak, že žádost je nepřípustná dle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, řízení o žádosti zastavil dle § 25 písm.

i) téhož zákona a dále rozhodl o tom, že státem příslušným pro posouzení žádosti je Lotyšská republika. Žalobce požádal o ustanovení zástupce z řad advokátů.

[2] Napadeným usnesením krajský soud nepřiznal žalobě odkladný účinek (výrok I.), neustanovil žalobci zástupce (výrok II.) a vyzval žalobce k doplnění žaloby ve lhůtě 1 dne od doručení napadeného usnesení (výrok III.). Krajský soud dospěl k závěru, že u žalobce jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků ve smyslu § 35 odst. 10 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Dle sdělení Ministerstva vnitra ze dne 17. 12. 2018 však všichni cizinci umístění v zařízení pro zajištění cizinců mají přístup k pravidelné, komplexní a bezplatné právní pomoci zajištěné Organizací pro pomoc uprchlíkům. Organizace pro pomoc uprchlíkům, jakožto právnická osoba dle § 35 odst. 5 s. ř. s., k jejímž činnostem patří poskytování právní pomoci uprchlíkům nebo cizincům, bude nepochybně schopna žalobci poskytnout účinnou právní pomoc. Je tudíž na žalobci, aby se na tuto organizaci se žádostí o pomoc obrátil a udělil jí plnou moc k zastupování v řízení o žalobě proti napadenému rozhodnutí.

II. Obsah kasační stížnosti a řízení o ní

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl výrok II. usnesení krajského soudu kasační stížností. Namítá, že s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 6. 2017, č. j. 10 As 88/2017 - 26, nelze paušálně vyloučit ustanovení zástupce z důvodu možnosti udělení plné moci osobě uvedené v ustanovení § 35 odst. 5 s. ř. s. Pokud účastník řízení splňuje podmínky pro ustanovení zástupce, soud je povinen vyhodnotit, jaké osoby lze dle zákona ustanovit, a z okruhu těchto osob ustanovit konkrétního zástupce. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2019, č. j. 8 As 37/2019 - 15, dále platí, že při úvaze soudu o osobě zástupce nemůže skutečnost, že stát bude platit odměnu ustanoveného zástupce, být důvodem převažujícím nad zájmem stěžovatele být zastoupen konkrétním zástupcem, jestliže je jeho návrh podložen rozumnými a věcnými důvody.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[4] Kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[5] Po posouzení kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že je důvodná.

[6] Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. *navrhovatel, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování osoby uvedené v odstavci 2 platí v takovém případě stát.*

[7] Podle § 35 odst. 5 s. ř. s. *domáhá-li se soudní ochrany účastník žalobou ve věci mezinárodní ochrany, rozhodnutí o správním vyhoštění, rozhodnutí o povinnosti opustit území, rozhodnutí o zajištění cizince, rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince, jakož i jiných rozhodnutí, jejichž důsledkem je omezení osobní svobody cizince, může být zastoupen též právníckou osobou, vzniklou na základě zvláštního zákona, k jejímž činnostem, uvedeným ve stanovách, patří poskytování právní pomoci uprchlíkům nebo cizincům.*

[8] Dle stěžovatele dospěl krajský soud k nesprávnému právnímu závěru, že není namístě ustanovit zástupce z řad advokátů, pokud stěžovatel mohl udělit plnou moc právnícké osobě dle § 35 odst. 5 s. ř. s.

[9] Nejvyšší správní soud se obdobnou právní otázkou již zabýval v rozsudku ze dne 8. 6. 2017, č. j. 10 As 88/2017 - 26, na který odkazuje i stěžovatel v kasační stížnosti. Z tohoto rozhodnutí vyplývá, že při rozhodování o návrhu na ustanovení zástupce je soud povinen nejprve posoudit podmínky pro ustanovení zástupce dle příslušných ustanovení s. ř. s. V případě, že soud dospěje k závěru, že tyto podmínky jsou splněny, musí následně vyhodnotit, jaké osoby zákon pro projednávanou věc připouští ustanovit jako zástupce, a z těchto osob poté zástupce ustanovit. Závěr, že nejsou splněny podmínky pro ustanovení zástupce – advokáta v případě, kdy přichází v úvahu zastoupení na základě plné moci osobou dle § 35 odst. 5 s. ř. s., nemá zákonnou oporu. Pokud by soud dospěl k závěru, že stěžovateli má být ustanoven jako zástupce subjekt dle § 35 odst. 5 s. ř. s., musí ho výrokem rozhodnutí ustanovit, nikoliv pouze odkázat na možnost udělení plné moci (obdobně též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 6. 2019, č. j. 9 As 58/2019 - 43).

[10] Jelikož krajský soud dospěl v napadeném usnesení k závěru, že stěžovatel zákonné předpoklady pro ustanovení zástupce splňuje (bod 9.), přesto však stěžovateli zástupce neustanovil a pouze mu sdělil, že se může obrátit na Organizaci pro pomoc uprchlíkům, je napadené usnesení ve výroku II. nezákonné.

IV. Závěr a náklady řízení

[11] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud výrok II. napadeného usnesení krajského soudu podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil v tomto rozsahu k dalšímu řízení. V něm bude krajský soud vázán právním názorem vyjádřeným výše, tj. je povinen znovu rozhodnout o návrhu stěžovatele na ustanovení zástupce pro řízení o žalobě (a zohlednit nyní i to, že stěžovatel se již nenachází v azylovém středisku na území ČR), přičemž platí, že do právní moci rozhodnutí o tomto návrhu se opět staví lhůta stanovená pro podání žaloby (§ 35 odst. 10 s. ř. s.).

[12] Nejvyšší správní soud ustanovil usnesením ze dne 27. 6. 2019, č. j. 4 As 218/2019 - 24, stěžovateli zástupcem pro řízení o kasační stížnosti advokáta Mgr. Ladislava Bártu. Ustanovenému zástupci přiznal odměnu za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení a doplnění kasační stížnosti) ve výši 2 x 3 100 Kč [11 odst. 1 písm. a) a d) ve spojení s § 7, § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů], a dále paušální náhradu hotových výdajů za dva úkony právní služby

po 300 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky, celkem tedy 6 800 Kč. Částka v této výši bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 27. září 2019

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu